

Adviesnota raad – openbaar

Onderwerp	Afwegingskader 'Visie op grootschalige zonne-energie'.
Zaakdossier	Z/25/057935 - D/25/186360
Portefeuillehouder	Wethouder B. van Veldhuizen
Raadsprogramma	1. Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en leefklimaat
Datum collegebesluit	12 augustus 2025
Afdeling	Energietransitie en circulariteit
Functie	Regisseur energietransitie

Voorstel

Inhoudelijk beslispunt

Vaststellen afwegingskader 'Visie op grootschalige zonne-energie'.

Financieel beslispunt

N.v.t.

Procedureel beslispunt

N.v.t.

Juridische grondslag

n.v.t.

Inleiding

De energietransitie naar een duurzame, fossielvrije samenleving/economie vraagt een grote inspanning van inwoners, overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. We hebben mondiaal, in Europees verband, nationaal en provinciaal de afspraak gemaakt om in 2050 alle benodigde energie duurzaam op te wekken. In Doesburg heeft dat zijn vertaling gekregen in de 'Routekaart naar een energieneutraal Doesburg 2050' die op 24 januari 2018 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Een van de opgaven die Doesburg heeft in de energietransitie is om elektriciteit zoveel mogelijk duurzaam op te wekken. Daarvoor richten we ons de komende jaren op het opwekken van elektriciteit met zonne-energie. Onze focus ligt daarbij op zonnepanelen op daken. Daarnaast moeten we ook een (regionale) bijdrage leveren aan de opwek door grootschalige zonnevelden. De (ruimtelijke) impact van deze zonnevelden is groot en daarom stellen we daar dan ook speciale voorwaarden aan.

Het voorliggende afwegingskader beperkt zich tot het grootschalig opwekken van zonne-energie in Doesburg. Doesburg is een kleine gemeente met een beperkt buitengebied en daardoor niet in staat om haar hele energievraag duurzaam op eigen grondgebied zelf op te wekken. Maar we moeten wel onze bijdrage leveren die in verhouding staat tot onze ruimtelijke mogelijkheden. Binnen de Groene Metropoolregio en de Regionale Energiestrategie moet ook Doesburg haar bijdrage leveren. Bovendien kunnen we initiatieven van ontwikkelaars niet blijven afhouden.

In het voorliggende afwegingskader hebben we samen met een werkgroep, met daarin inwoners en andere belanghebbenden, de voorwaarden geformuleerd waaraan een ontwikkelaar van grootschalige zonnevelden moet voldoen wil de gemeente medewerking verlenen aan een initiatief. De voorwaarden moeten de ruimtelijke impact van een grootschalig zonneveld beperken en de inwoners de mogelijkheid bieden om (financieel) te participeren in het zonneveld.

In juni 2023 is het afwegingskader uiteindelijk niet tot besluitvorming aan u voorgelegd. Op onderdelen bestond er bij u de behoefte om zaken verduidelijkt en aangescherpt te krijgen. Een drietal partijen hebben hun opmerkingen en suggesties kenbaar gemaakt. Deze hebben wij van een reactie voorzien en uiteindelijk nagenoeg alle opmerkingen en suggesties in het voorliggende afwegingskader opgenomen en/of aangescherpt.

Doel / meetbaar effect

Doel van het afwegingskader is om de ruimtelijke impact van een grootschalig zonneveld te beperken en de inwoners de mogelijkheid bieden om (financieel) te participeren in het zonneveld.

Argumenten

1.1 We hebben een eigen verantwoordelijkheid in de bijdrage aan de energietransitie.

Alle gemeenten binnen De Groene Metropoolregio hebben de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de invulling van de Regionale Energiestrategie (RES). Ook als het gaat om het grootschalig opwekken van duurzame zonne-energie. Alleen zon op dak of eerst zon op dak is niet toereikend om een serieuze bijdrage te leveren aan de gestelde doelen. Alle gemeenten zullen ook

een bijdrage moeten leveren in de vorm van het grootschalig opwekken van duurzame zonne-energie.

1.2 We stellen onze eigen voorwaarden aan grootschalige zonnevelden.

Als gemeente hebben we geen grondposities in ons buitengebied. We kunnen daarom zelf geen zonnevelden realiseren. Er zijn echter wel ontwikkelaars in de markt die aangegeven hebben grootschalige zonnevelden in Doesburg te willen ontwikkelen. Zij hebben ook contact met grondeigenaren in ons buitengebied. Vanwege de verantwoordelijkheid die we hebben om ook een bijdrage aan het opwekken van duurzame zonne-energie te leveren kunnen en willen we deze ontwikkeling niet tegenhouden. Wat we wel kunnen doen is voorwaarden stellen aan grootschalige zonnevelden om hun ruimtelijke impact te beperken. Zo stellen we bijvoorbeeld voorwaarden aan de omvang van de zonnevelden, aan de landschappelijke inpassing, aan biodiversiteit en aan de participatie en communicatie van en met de inwoners.

1.3 We hebben opmerkingen en suggesties vanuit uw raad in het afwegingskader verwerkt.

Eind 2024 en begin 2025 hebben een aantal partijen uit uw raad opmerkingen en suggesties aangeleverd om het afwegingskader verder aan te scherpen. Deze opmerkingen en suggesties hebben we nagenoeg allemaal in het voorliggende afwegingskader verwerkt.

1.4 We leveren een bijdrage die substantieel is maar rekening houdt met de Doesburgse schaal.

Het Doesburgse buitengebied is met ruim 250 ha klein in omvang en over het algemeen kleinschalig in perceelgrootte. De gemiddelde perceelgrootte is ongeveer 6 ha.. Daarom hebben we in het afwegingskader opgenomen dat we in de toekomst starten met een Tender voor 12 ha in twee percelen van 6 ha.. Een perceelgrootte van 6 ha sluit aan bij de kleinschaligheid van het buitengebied.

1.5 We hebben het afwegingskader samen met een werkgroep opgesteld.

Het afwegingskader hebben we opgesteld in samenwerking met een werkgroep van ongeveer 15 inwoners en belanghebbenden. De werkgroepleden zijn inwoners van Doesburg, inwoners van Buurtschap Noordoost, inwoners van het aanpalende Drempt, agrariërs, vertegenwoordigers van LTO-oost en van Energiecoöperatie DoesWatt.

Het grootschalig opwekken van zonne-energie is geen ontwikkeling waar de werkgroepleden naar uitkijken. Maar iedereen realiseert zich ook dat het ontwikkelingen zijn die we niet tegen kunnen en willen houden en waar we beter zo goed mogelijk op moeten anticiperen. Door de verscheidenheid aan werkgroepleden zijn de verschillende belangen goed aan bod gekomen en hebben deze een plek in het document gekregen. Ook in de beoordelingsmatrix zijn deze belangen opgenomen.

1.6 Ondanks belemmeringen is het verstandig om een afwegingskader te hebben.

Het huidige kabinet heeft de 'voorkeursvolgorde zon' voor grootschalige zonnevelden ingesteld. Dat heeft tot gevolg dat dergelijke zonnevelden slechts bij hoge uitzondering op landbouwgrond mogen worden aangelegd. Daarnaast vormt de netcongestie een belemmering omdat het elektriciteitsnet vol zit. Er is voorlopig onvoldoende ruimte om de opgewekte elektriciteit aan het net aan te bieden. Zo snel als de 'voorkeursvolgorde zon' door het huidige kabinet is ingevoerd, zo snel kan die bij het volgende kabinet weer worden ingetrokken, waardoor weer nieuwe

mogelijkheden ontstaan. Binnen de energietransitie is een enorme dynamiek ontstaan om oplossingen voor de netcongestie te vinden. Het kan dus zo maar zijn dat er voldoende ruimte wordt gevonden en dat grootschalige zonnevelden de komende jaren weer aangelegd kunnen worden. In dat geval zijn we voorbereid en kunnen we de noodzakelijke eisen en voorwaarden stellen aan de realisatie van zo'n grootschalig zonneveld.

Kantttekeningen

1.1 Windenergie is niet in het afwegingskader opgenomen.

De belangrijkste reden waarom windenergie niet is opgenomen heeft te maken met de Wespandief, een beschermde roofvogel. De vogels kunnen zich doodvliegen tegen windmolens. De provincie heeft daarom tot nadere order het plaatsen van windmolens in een gebied tot 8 km vanaf de Veluwe opgeschort. Daarnaast hebben ontwikkelaars tot nu geen interesse getoond om windenergie in de gemeente Doesburg op te wekken. Dit in tegenstelling tot zonne-energie. Vanwege versnippering van het landschap wordt in de regio de voorkeur gegeven aan een concentratie van windparken met minimaal twee of drie grote windmolens. Daarvoor lijkt de ruimte binnen de gemeentegrenzen niet toereikend.

Financiën

N.v.t.

Uitvoering

Planning

Vanwege de voorkeursvolgorde zon en de netcongestie lijkt de realisatie van een grootschalig zonneveld de komende tijd niet haalbaar. Als één of beide belemmeringen worden opgeheven is een grootschalig zonneveld plotseling wel weer een mogelijkheid. Tegen die tijd zullen we via een Tender ontwikkelaars uitnodigen om een plan voor een grootschalig zonneveld in te dienen. Op dat moment is het van belang om een afwegingskader te hebben zodat we eisen aan een dergelijk zonneveld kunnen stellen.

Communicatie

Na uw besluit publiceren we het besluit op de voorgeschreven wijze. Ook zullen we uw besluit via de gemeentelijke kanalen bekendmaken.

Evaluatie

Pas na een Tender en de gunning voor een grootschalig zonneveld kunnen we het proces van uitnodigen en gunnen evalueren. Vanwege de huidige belemmeringen zullen we voorlopig nog geen Tender uitschrijven.

Bijlage(n)

Afwegingskader 'Visie op grootschalige zonne-energie' (inclusief de geel gemarkeerde opmerkingen en suggesties die we hebben verwerkt).